

2007 2017

*Zavod Medgeneracijsko
središče Komenda*

Podpis Pogodbe o ustanovitvi Zavoda

Zavod Medgeneracijsko središče Komenda

direktorica Mojca Šraj

Mojca Šraj, direktorica ZMSK

Kaj nam pomeni kakovost življenja? So to morda materialne vrednote, kot so denar, hiša, avto in še kaj, ki nam dajejo občutek varnosti, udobja, ugodja in v veliki meri tudi prepričanost, da je to čisto dovolj za lepo življenje?

Mogoče, vendar le do trenutka, ko nas začne zapuščati zdravje, ko naenkrat ali sčasoma potrebujemo pomoč nekoga drugega. Naj bo to zaradi poškodb, bolezni ali pa psihofizičnega pešanja, ki ga prinese starost. Pri tem smo si ljudje enaki in tu leta ne igrajo nikakršne vloge.

Kakovost življenja je za človeka enako pomemb-

na v vseh starostnih obdobjih. In želja slehernika je, da bi živel »srečno in zdravo do konca svojih dni«. Sliši se pravljичno, kajne? Nikakor! Kdo izmed nas si tega ne želi? Tudi sreča ima več pomenov in vsakemu človeku predstavlja nekaj specifičnega, nekaj samo njegovega. Ravno tako zdravje. Pa sploh vemo, kaj pomeni biti popolnoma zdrav? Zagotovo to ni samo odsotnost bolezni. Pomen kakovosti življenja je ljudem lasten in si ga oblikujemo na podlagi preteklih življenjskih izkušenj, doživetij, možnosti, priložnosti pa tudi pričakovanj.

Vemo, da s starostjo neredko pride do upada življenjskih funkcij, ki so lahko posledica kroničnih bolezni, različnih vrst invalidnosti ali samo starostnega pešanja. Kar pogosto pripelje do odvisnosti od tuje nege in pomoči. Na tej točki bi se morali vsi mi zavedati, kako pomembno je izraziti prošnjo po pomoči in se tega ne sramovati. Še manj pa zavrniti ponujeno pomoč, ker nas je strah priznati svojo šibkost in nemoč.

Zaradi želje po kvalitetnem življenju v starosti, je pred desetimi leti v Komendi prišlo do ustanovitve zavoda, da bi s svojim delovanjem v našem prostoru bistveno prispeval k razvoju vrednot in konkretne oskrbe pri skrbi za sočloveka. Ob aktivnostih, ki jih je že pred tem

uspešno izvajalo Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Komenda, je bila logična posledica, da se poleg razvijanja prostovoljskega dela med vsemi tremi generacijami začne tudi strokovno delo na področju skrbi za stare in obnemogle. Sprva kot izvajanje socialno varstvene storitve pomoč na domu.

Kaj pravzaprav pomeni pomoč na domu? To je storitev, ki je namenjena upravičencem, ki se zaradi starosti ali hude invalidnosti ne morejo oskrbovati in negovati sami, svojci pa take oskrbe in nege ne zmorejo ali pa zanju nimajo možnosti. Pomoč na domu do neke mere nadomesti potrebo po institucionalnem varstvu, hkrati pa se prilagodi potrebam posameznika. Obsega pomoč pri temeljnih dnevni opravilih, gospodinjstvo pomoč in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov.

Na tem mestu lahko s ponosom povemo, da je zavod v desetih letih delovanja nudil socialno varstveno storitev Pomoč na domu kar 67. občanom naše Občine in da je bilo od 1. 10. 2008, ko smo začeli z izvajanjem pomoči na domu v občini Komenda, do 31. 10. 2017 opravljenih 18.327 ur neposrednega dela na terenu. Danes storitev izvajajo 4 strokovno usposobljene, predvsem pa srčne socialne

oskrbovalke, trenutno pri 14 občanah.

Brez sodelovanja in podpore soustanoviteljev zavoda tega seveda ne bi zmogli. Tu naj posebej izpostavim Občino Komenda, ki nam na podlagi koncesijske pogodbe omogoča uspešno in nemoteno delo, tako finančno kot prostorsko. Hkrati je Občina Komenda ena tistih občin, ki socialno varstveno storitev pomoč na domu subvencionira v višini 70 % cene ure neposrednega dela pri uporabniku in ne le 50 %, kot to narekuje zakonodaja.

Kvaliteta storitve, odzivnost socialnih oskrbovalk na terenu, vedno večja ozaveščenost občanov o pomenu storitve in nenazadnje tudi višina subvencije Občine so razlogi, da se je število uporabnikov v zadnjih dveh letih povečalo za 100 %. Medtem ko statistični v državi podatki za leto 2016 kažejo le 3 % povečanje števila uporabnikov pomoči na domu. To je podatek, ki potrjuje dobro delo in je spodbuden za delo v prihodnosti.

Zavod si bo tudi v prihodnje prizadeval k najvišji možni kakovosti izvedbe storitev, k še večji ozaveščenosti občanov o upravičenosti in vrsti pomoči, predvsem, da bo storitev dostopna vsem občanom naše občine, ki to pomoč potrebujejo.

Socialne oskrbovalke

Zavodu Medgeneracijsko središče Komenda sem se pridružila v letu 2012. Z znanjem, izkušnjami in močno željo pomagati bolnim, ostarelim in njihovim svojcem. Poklic socialne oskrbovalke ne jemljem kot službo, temveč kot poslanstvo. Komenda in njeni ljudje so del mojega življenja in so se mi usidrali globoko v srce.

Kot socialna oskrbovalka vstopam v tuji dom kot povabljen gost in se trudim olajšati in poplepšati trenutke uporabnikom in njihovim svojcem.

Vedno imam mrzle roke, vendar široko in odprto srce.

Z Vami in za Vas Olga Hace

Pomoč na domu sem v Komendi začela opravljati preko javnih del. Stroga mentorica me je vpeljala v delo in z njeno pomočjo sem spoznala vse plati dela socialne oskrbovalke. Čeprav je

bila to nova poklicna pot v mojem življenju, sem se v tem delu našla.

Čeprav so pristojnosti socialne oskrbovalke pogosto omejene, želje, potrebe in zahteve uporabnikov in njihovih svojcev pa večkrat prevelike, se maksimalno in po svojih najboljših močeh ter v okviru predpisanih pravil trudim lajšati stisko ljudi.

Vaša Majda Grašič Judež

Nuditi pomoč, lepo besedo je veliko. Povratno dobiš nasmeh in zahvalo. Meni pomeni ogromno.

Zora Pibernik

Do trenutne poklicne postaje sem prišla spontano, nenačrtovano, ... Hvaležna sem za dano priložnost, izkušnjo in novo življenjsko možnost.

Alenka Ravnikar Kern

župan Stanislav Poglajen

Spoštovani slavljenici, v veliko čast si štejem, da imam priložnost sodelovati na slavnostni akademiji ob deseti obletnici delovanja Zavoda Medgeneracijsko središče Komenda in kot govornik zastopati Občino Komenda - enega od ustanoviteljev zavoda.

Ljudje smo družabna bitja, zato želimo živeti med ljudmi, ki so do nas prijazni in nas razumejo. Za starostnike je poleg bolezni zelo neprijetna osamljenost, še bolj neprijetna je ignoranca, najhujše pa je nasilje, ki se dogaja v različnih oblikah. To privede do stresov, ki se končajo z boleznijo. Naša naloga je, znati prisluhniti stiskam starejših in njihovih svojcev, željam, navadam, potrebam in pričakovanjem, se nanje nemudoma odzvati in kolikor je mogoče, olajšati življenje enim in drugim. Medgeneracijsko sožitje je sožitje med mlado, srednjo in tretjo generacijo ali rodom. Kakovost staranja in starosti je zelo odvisna od kakovosti sožitja med generacijami. Vse te misli in ugotovitve so bile pred 10 leti vodilo, da je treba na področju medgeneracijskega sožitja in kakovostnega staranja narediti korak naprej in teoretično znanje na tem področju v čim večji meri prenesti v prakso.

Prepričan sem, da so za vami naporna in hkrati lepa leta, ko ste se s svojim delovanjem trudili izpolniti zastavljene cilje. Potrebno je bilo nenehno izobraževanje, prilagajanje različnim okoliščinam; vložiti je bilo potrebno veliko ur prostovoljnega dela. S ponosom ugotavljam, da so učinki delovanja Zavoda Medgeneracijsko središče Komenda veliki, kar se kaže predvsem v izboljšanju kakovosti življenja vključenih uporabnikov, njihovega odnosa do bolezni in življenja z njo. Z vključevanjem in delovanjem v različnih skupinah in programih je posameznikom omogočeno kvalitetno preživljanje prostega časa.

Zavod za Medgeneracijsko središče Komenda je v desetih letih svojega delovanja postal pomemben akter v izvajanju javno koristnih storitev na področju pomoči starejšim in ustvarjanju pogojev za lepo in kakovostno staranje.

Zato mi dovolite, da ob koncu tega nagovora še enkrat čestitam Zavodu Medgeneracijsko središče Komenda za vse njegove dosedanje dosežke in da hkrati zaželim vsem zaposlenim, prostovoljcem in uporabnikom njihovih programov in storitev še veliko uspehov in medgeneracijskega druženja v prihodnje.

Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Komenda

predsednica Viktorija Drolec

Ob takšni obletnici je vsekakor potrebno malo pogledati tudi v zgodovino zavoda, zakaj in v kakšnih okoliščinah je nastal in kdo stoji za tem.

Ko smo pred dvanajstimi leti v naš lokalni prostor začeli uvajati vsebine medgeneracijske solidarnosti, sožitja, katere naj bi med drugim služile tudi in predvsem kakovostnemu staranju in starosti, se je pokazala potreba po ustanovitvi pravnega subjekta, preko katerega bi lahko izvajali tudi socialno varstvene storitve, kot so pomoč na domu in pa institucionalno varstvo v domovih za stare ljudi. Pri ustanavljanju zavoda nam je svetoval prof. dr. Jože Ramovš, predstojnik Inštituta Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje in se mu za to iskreno zahvaljujem. Razlog, da smo se odločili za zasebni in ne javni zavod, je bil predvsem

praktične narave; samo poslovanje je enostavnejše in pa k ustanovitvi smo povabili poleg Občine predvsem tiste, ki s svojim delovanjem med drugim tudi pripomorejo, da je življenje tretje generacije v povezavi z drugima dvema generacijama, mlado in srednjo, v občini Komenda lepše in boljše. Tako so pristopili kot ustanovitelji Društvo upokojencev Komenda, Ustanova Petra Pavla Glavarja in pa Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Komenda, ki je bilo pobudnik in glavni promotor nastanka Zavoda Medgeneracijsko središče Komenda. Vsak izmed njih na svoj način pripomore, da delo zavoda najprej poteka dobro in nemoteno in, da se duh prepotrebnega medgeneracijskega sožitja in solidarnosti širi v naša vsakodnevna življenja.

Na samem začetku je bilo potrebno poiskati

Šola kvalitetnega starševstva

človeka, ki mu je čut do sočloveka, kot se rado reče, položen v zibelko. In takšen čut Mojca, sedanja direktorica zavoda in takratna vršilka dolžnosti, zagotovo ima. Sam postopek ustanavljanja namreč zakonsko predpisuje, da moraš imeti še pred razpisom za direktorja izbrano osebo, ki lahko podpisuje dokumente za ustanovitev in to nalogo opravlja vršilec dolžnosti direktorja oziroma direktorice. Ko smo na enem izmed mnogih izobraževanj Inštituta Antona Trstenjaka udeleženci vadili, kako pristopimo oziroma pomagamo staremu ali invalidnemu človeku premagati strme stopnice, me je ravno Mojčin pristop in način tako očaral, da sem rekla - to je to. Njena milina, njen pristop sta me popolnoma prepričali in ker sem vedela, da ima celo pravo izobrazbo, odločitev ni bila težka. Pa še sama se je takoj strinjala, čeprav je bila zapo-

slena, imela družino z majhnimi otroki. Kasneje je bila izbrana tudi na razpisu in najino zares lepo sodelovanje se je lahko pričelo.

V lepem spominu imam tudi slavnostni podpis Pogodbe o ustanovitvi zavoda. Posnetek tega dogodka je na naslovnici biltena, ki smo ga ob tej priložnosti izdali. Tomaž Drolec, župan občine, Janez Kimovec predsednik Društva upokojujencev, Marta Ciraj predsednica Ustanove Petra Pavla Glavarja in jaz. Vsi štirje smo bili prepričani, da bo nastanek Zavoda Medgeneracijsko središče Komenda nekaj res dobrega ne samo za naše starejše občane in občanke, ampak za celotno lokalno skupnost. In danes, po desetih letih upam, da se lahko s tem vsi strinjamo.

Kljub velikemu spodrsrljaju, ko nam je v vodo padel zaradi političnega izigravanja in maščevanja eden najlepših projektov ne samo v Sloveni-

Tečaj računalništva za starejše

ji, ampak tudi širše, izgradnja medgeneracijskega središča, kjer bi imeli pod eno streho tako dom za stare ljudi, kot vrtec, zdravstveni dom, središče za medgeneracijsko druženje, duha medgeneracijskega sožitja in prizadevanj za čim kakovostnejše staranje in starost, ni bilo več mogoče potlačiti nazaj v steklenico. In tudi zaradi tega duha, danes ponovno z velikimi pričakovanji čakamo na odločitev Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti o ponovni podelitvi koncesije za institucionalno varstvo v domu za stare ljudi in sicer v okviru projekta Grozd majhnih domov. Naša občina se je priključila še šestim občinam širom po Sloveniji, kjer smo skupno našli investitorja, ki je pripravljen in zmožen postaviti v teh občinah manjši, sodoben dom. Verjamem, da če ne čez dve leti, pa malo kasneje, bomo takšen dom

imeli. Ne samo, da nam bo blizu po razdalji, merjeni v metrih, ampak predvsem po načinu dela v njem, tako za same uporabnike, kot tudi za zaposlene, in nenazadnje tudi za celotno našo malo občino.

In kaj vse se je poleg izvajanja socialno varstvene storitve pomoči na domu počelo v teh letih. Veliko. Naj izpostavim na primer Šolo kvalitetnega starševstva. S psihologinjo, domačinko Ano Zarnik sva kar petkrat izvedli ciklus desetih predavanj in delavnic z različnimi strokovnjaki za starše predvsem predšolskih in tudi šolskih otrok. Eno leto smo imeli celo varstvo za otroke staršev, ki so prišli na predavanja.

Delavnice zdrave in uravnotežene prehrane, tudi z domačinko Olgo Hace, sedaj zaposleno v zavodu kot socialno oskrbovalko. Tudi te delavnice so bile nekaj res posebnega. Olga je pred-

Delavnica zdrave in uravnotežene prehrane

vsem mojstrica v pripravi sladice brez dodanega sladkorja, kar je za današnji čas, ko je sladkor eden od velikih ubijalcev, še kako pomembno za zdrav življenjski slog.

Tečaj računalništva za starejše na način družanja z mlajšo generacijo, za mene osebno eden boljših programov, ki se izvaja v naši občini. Program je bil izpeljan že šestkrat in se še vedno izvaja; vsakokrat je bila udeležba več kot dobra. Po dvajset do petindvajset starejših na eni strani, na drugi pa okrog deset mladih. Izmenjava znanj, izkušenj, ob prijetnem in koristnem druženju.

Za konec pa še razmišljanje prof. dr. Jožeta Ramovša, mojega velikega vzornika, kako je tre-

ba delati in biti, da bo dobro tebi in predvsem drugim ob tebi.

Kot ljudje se pri ničemer bolje in hitreje ne razvijamo kakor v sožitju ob vzgoji otrok in oskrbi nemočnih ljudi. Nemoč otroka, bolnika ali onemoglega starca je komplementarna celota z močjo, zdravjem in znanjem drugih ljudi. Nemočni preživijo samo ob pomoči drugih, močni pa samo s tem, ko pomagajo nemočnim, ohranjajo zdravo človečnost.

Zato gojimo in negujmo v sebi zdravo človečnost tako, da s svojo močjo in znanjem pomagamo pomoči potrebnim!

TERANU

*Od sonca primorskega vsak dan ožgana,
od burje, ki vleče čez Kras, premetana.
Iz zemlje rdeče, ki je polna kamna,
rojena je jagoda vsaka – terana!*

*In je, o, ljudje,
pesem rdeče kraške zemlje!*

*Koliko truda je v tebe vloženo,
koliko znoja za te pretečeno.
Da na koncu kozarce odneseš v škrlat,
da zmedeš nam pamet, zamešaš korak.
Da obarvaš zobe in steklene robove,
pijčca si, saj vsi vedo – za bogove!*

Mari Koželj

KO RUJ ZAŽARI

*Je ni lepše stvari,
kadar ruj zažari.
In pisana mavrica
se za en čas,
kot ognjena pahljača,
razpne čez ves Kras.....*

*In takole, za vmes,
kot obleke princes,
bele skale.
In v krošnjah borovcev,
če le znaš poslušati,
kot simfonije,
predejo ptice glasbe nam znane:
Odhaja,
svečano odhaja
jesen...*

Mari Koželj

Društvo upokojencev Komenda

predsednica Marija Pirnat

Življenje je polno možnosti za rast k višjemu, popolnejšemu, lepšemu. To so začutile prve generacije upokojencev v samostojni državi Sloveniji in leta staranja so se ovrednotila kot tretje življenjsko obdobje. To ni več apatično čakanje in malodušna nemoč izrabljenih življenjskih sil, saj se življenjska doba podaljšuje, s kvalitetnejšim življenjskim stilom in novimi spoznanji. Podoba današnjega sedemdesetletnika s tistim iz sredine prejšnjega stoletja je neprimerljiva. K temu je pripomogla izobrazba in splošna razgledanost, enakopravnost spolov in tehnični razvoj. Upokojenec nove dobe »nima časa«, saj ga zaposlujejo in telesno ter duhovno izpolnjujejo številne aktivnosti. Z njimi odkrivajo neizživate talente, ki jih v času poklicne prezaposlenosti niso mogli razviti, talenti in zanimanja so ostali neizbrušeni diamanti. Na nove potrebe odgovarjajo medgeneracijski zavodi, ki združujejo potrebe mladih in starih: pogum in energijo mladosti z modrostjo in izkušnostjo starejših.

Eno izmed prvih takih spoznanj se je porodilo prav v Komendi pred 10 leti, ob mentorstvu znanstveno andragoških spoznanj in živem interesu občanov. Zasnoval se je širokopotezni projekt, ki žal ni dočakal fizične izgradnje, razvijal pa je vsa leta humane povezovalne oblike delovnih skupin, izobraževal prostovoljce za

delo in druženje s starejšimi; s tistimi, ki potrebujejo pomoč in še posebej človeško bližino in toplo besedo za premagovanje osamljenosti in vključitve v družbo. Organizirano prostovoljno delo prinaša koristi prejemnikom pa tudi prostovoljcem in skupnosti. Je protiutež rastočemu individualizmu in vzgojni dejavnik za mlade, ki šele gradijo svoj odnos do sveta, s solidarnostnimi izkušnjami.

Društvo upokojencev Komenda kot soustanovitelj Zavoda Medgeneracijsko središče Komenda spremlja delovanje in podpira vaša prepoznava prizadevanja, ki ste jih razširili tudi na konkretno pomoč starostnikom na domu. Ob svojem jubileju potrjujete svojo upravičenost, v pričakovanju rešitve Doma za starejše občane v Komendi. Medgeneracijsko povezovanje je dragoceno vezivo sredi današnje odtujene družbe, živa beseda in zgledi so pravi zidaki za mirno sožitje in ohranitev humanih civilizacijskih vrednot. Starejši imajo plemenito vlogo predajati svoje spomine, izkušnje in vrednote mladim; oboji se bogatijo in so upanje za zdravo družbo in naš obstoj. Resnično bogastvo se izraža v ljudeh. Zato še naprej glejte s srcem.

DU Komenda Zavodu Medgeneracijsko središče Komenda in vsem zaslužnim iskreno čestita in želi novih izvirmih iskanj za najboljše rešitve.

Ustanova Petra Pavla Glavarja Komenda

predsednik Uprave Štefan Petkovšek

Pot do pravega blagostanja v skupnosti je sočutje in solidarnost generacij. To je dobro vedel Peter Pavel Glavar. Glavar je na človeka gledal celostno. V njem je videl neodtujljivo dostojanstvo. Dostojanstvo, ki ga je vredno priznavati in spoštovati v vseh okoliščinah in v vseh obdobjih življenja, zato je vse svoje življenje deloval v blagor župljanov in podložnikov. Rad je pomagal na socialnem, duhovnem, kulturnem in izobraževalnem področju.

Ustanova Petra Pavla Glavarja sledi njegovemu zgledu in pri tem s svojimi programi povezuje različne generacije. V današnjem času želi razvijati prostovoljstvo, ki prispeva k solidarnosti, sodelovanju in sočutju generacij. Menimo, da je prostovoljstvo temeljni gradnik nadstandardne kakovosti življenja v skupnosti. Štipendisti se zato pod vodstvom mentorjev vračajo nazaj v skupnost kot prostovoljci v Mravljšču, nudijo učno pomoč in vodijo skavte. Odrasli prostovoljci Ustanove delajo v programu razdeljevanja živil socialno prikrajšanim družinam. Ustanova nadalje pripravlja izobraževanja o sodobnem vrtnarjenju in sadjarstvu. V letošnjem letu pa je prepoznala zanimanje občanov za domoznanstvo. Vseskozi pa organizira koncerte in predavanja o aktualnih temah s priznanimi izvajalci in predavatelji.

Ker je Glavar deloval na humanitarnem področju in ker je med dejavnostmi Ustanove določena tudi skrb za ostarele in bolne, posebej še za socialno prikrajšane občane Občine Komende, je bilo povsem razumljivo, da je uprava Ustanove pod vodstvom predsednice ga. Marte Ciraj 17. septembra 2007 sprejela sklep o pristopu k ustanovitvi Zavoda Medgeneracijsko središče Komenda.

Ustanova z Zavodom vseskozi, od njegove

ustanovitve, pa tudi ob njegovih težkih časih in danes, tvorno in konstruktivno sodeluje. Spomnimo se uspešnega projekta Simbioze, ko so bili naši štipendisti inštruktorji računalniškega opismenjevanja starejšim. V zadnjem letu pa smo skupaj organizirali odmeven pogovorni večer s sestro Emanuelo Žerdin o minljivosti.

Veseli smo, da Zavod v komendskem prostoru uspešno uresničuje svoj namen – spoštovanje človekovega dostojanstva. Zavod zagotavlja neprekinjeno pomoč na domu in je tako v stalno podporo družinam pri negi svojca. Marsikdo se prav zaradi te možnosti lažje odloči obdržati svojca v domači oskrbi. Dragoceno je, da lahko preživi zadnje trenutke življenja v krogu svoje družine.

Zavod skrbi tudi za razvoj svojih kadrov, za potrebno usposabljanje zaposlenih in pridobitev manjkajočih kvalifikacij preko nacionalne poklicne kvalifikacije »socialni oskrbovalec/oskrbovalka«. Z rastjo števila oskrbovancev raste tudi zavedanje o nepogrešljivosti Zavoda v našem okolju.

Pohvaliti hočemo oskrbovalke – s svojo strokovnostjo, prilagodljivostjo, z odzivnostjo in s sočutnostjo so Zavodu v ponos. Marsikatera med njimi tudi v svojem prostem času udejanja vrednote poklicnega življenja. Kar tri med njimi so tudi prostovoljke v programu razdeljevanja živil Ustanove Petra Pavla Glavarja.

S temi mislimi Vam v imenu Ustanove Petra Pavla Glavarja čestitam ob 10. obletnici. Čestitam Vam za kvaliteto storitev, ki ste jo že dosegli, in za stremljenje po nadaljnji odličnosti. Želim Vam, da bi tudi v prihodnje širili vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, sočutja in solidarnosti za kakovostnejše življenje v naši skupnosti.

2007
2017

Izdal Zavod Medgeneracijsko središče Komenda ob 10-letnici ustanovitve in delovanja.

Urejanje besedila in slikovno gradivo Andrej Žalar

Oblikovanje in tisk Egist Zagoričnik, BOLD d.o.o.

Naklada 400 izvodov

December 2017